

nagyobb összegű bérleti díj, bérleti jogért fizetendő ellenérték – mert a beszerzésekhez kapcsolódó előzetesen felszámított adót az alanyi adómentes adóalany nem vonhatja le.³⁷

Az alanyi adómentesség előnye az, hogy az alanyi adómentes adóalanynak főszabályként nem kell adóbevallást készítenie, adót fizetnie, kivéve azon értékesítései és beszerzései után, amelyeknél nem járhat el alanyi adómentes minőségében.

Az alanyi adómentesség hátránya az, hogy a beszerzés utáni adót nem lehet levonni.

Az alanyi adómentes adóalany – az általános szabályok szerint adózó adóalanyokhoz hasonlóan – **számlát, illetve nyugtát kell adniuk és online számlaadat-szolgáltatást is kell teljesíteniük minden olyan általuk kibocsátott, vagy kiállított számlájukról, számlával egy tekintet alá eső okiratukról, amelyekre az Áfa tv. előírásai alkalmazandóak.**³⁸

Ha számlát nem bocsát ki, mert arra nem volt köteles, akkor adatszolgáltatási kötelezettsége sincs.

A kibocsátott számlában az áthárított adó vagy az adó kiszámításához szükséges százaléktétel nem szerepelhet, és rá kell vezetni az „alanyi adómentes” szövegrészt, vagy más módon egyértelműen utalni kell az alanyi adómentességre³⁹, feltéve, hogy a számla alapjául szolgáló ügyletben alanyi adómentesként jár el az adóalany.

Az alanyi adómentességet választó adóalanynak bevallási és adófizetési kötelezettsége van azokban az esetekben, amikor **nem járhat el alanyi adómentesként.**⁴⁰ Ilyen például, ha

- a vállalkozásában tárgyi eszközként használt terméket értékesít,
- a vállalkozásában immateriális jószágként használt, hasznosított vagyoni értékű jogot véglegesen átenged,
- új közlekedési eszközt értékesít a Közösség másik tagállamába,
- beépítés alatt álló vagy beépített új ingatlant, építési telket értékesít, még akkor is, ha ezek nem a vállalkozásában használt tárgyi eszközei körébe tartoznak,
- az adóalanyiságát eredményező tevékenységétől eltérő céllal, másnak ellenérték nélkül, az Áfa tv. szerint terméket értékesít, vagy szolgáltatást nyújt, feltéve, hogy az ehhez kapcsolódó előzetesen felszámított adó egészben vagy részben levonható,
- külföldön teljesített szolgáltatásnyújtása esetén,
- közösségen belüli távértékesítés, valamint import távértékesítés esetén,
- egyes, az ún. „fordított adózás” alá tartozó határon átnyúló ügyleteknél,
- a számlában mentessége ellenére adót hárít át,

³⁷ Áfa tv. 187. § (2) bekezdés b) pont.

³⁸ Áfa tv. 10. sz. melléklet.

³⁹ Áfa tv. 169. § m) pont.

⁴⁰ Áfa tv. 193-194. §.

- az ellenérték meg nem fizetése miatt az adó megfizetéséért kezesként felel,
- 10.000 eurót (2,5 millió forintot) meghaladó értékű közösségi beszerzésnél (vagy választhatja ez alatt az értékhatár alatt is), továbbá értékhatártól függetlenül jövedéki termék és új közlekedési eszköz közösségi beszerzésénél, illetve
- termékimportnál.⁴¹

Figyelem! Az alanyi adómentességet választó adóalanyt a Közösségen belülről történő termékbeszerzéskor megilleti az adózás választásának joga, ha annak értéke a tárgyévben nem éri el a 10.000 eurót, adóelvonási joggal azonban ekkor sem élhet.⁴²

Az alanyi adómentes adóalanyt azon teljesítései kapcsán sem illeti meg a levonási jog, amikor adó fizetésére volt kötelezett. Bizonyos ügyletek (mint például a külföldön teljesített szolgáltatások, vagy új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése, vagy adóköteles Közösségen belüli távértékesítés, valamint import távértékesítés) esetében azonban a beszerzést terhelő adó levonható akkor is, amikor alanyi mentesként⁴³ nem járhat el.

Főszabály szerint az alanyi adómentes adóalanynak a termékimportot, valamint az új közlekedési eszközök közül a személygépkocsi és a regisztrációsadó-köteles motorkerékpár Közösségen belüli beszerzésének adóját – feltéve, hogy az utóbbi esetben regisztrációs adónak is alanya – a NAV kivetéssel állapítja meg.

Az alanyi adómentesség az adóév (tárgy naptári év) végéig választható.⁴⁴ Az adóév elteltével ismét lehet élni a választás jogával, de az alanyi adómentesség újbóli választását nem kell bejelenteni NAV-hoz, csak a változtatást.

Az alanyi adómentesség a választására jogosító összeghatár túllépésével megszűnik⁴⁵, ezt az értékhatár elérését követő 15 napon belül a NAV-hoz be kell jelenteni.⁴⁶

Az alanyi adómentesség, ha az az értékhatár túllépése miatt szűnt meg, a megszűnést követő második adóév végéig nem választható.⁴⁷ Az adózónak csak akkor kell nyilatkoznia a NAV-hoz, ha az általános szabályok szerinti adózásra (vagy esetleg más adózási módra) akar áttérni, illetve, ha alanyi adómentes státusa értékhatár-túllépés miatt szűnik meg. Az alanyi adómentesség fenntartását – ha ebben változás nem történt – nem kell évente bejelenteni a NAV-nak.

⁴¹ Áfa tv. 193. §.

⁴² Áfa tv. 193. § (1) bekezdés e) pont

⁴³ Áfa tv. 195. § (2) bekezdés.

⁴⁴ Áfa tv. 190. §.

⁴⁵ Áfa tv. 191. § (1) bekezdés c) pont.

⁴⁶ Áfa tv. 192. § (2) bekezdés, az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Adóig. vhr.) 16. § (3) bekezdés.

⁴⁷ Áfa tv. 191. § (3) bekezdés.